

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK VIII.

Ч. 77 (820).

ВІСНОК, 29. ЧЕРВНЯ 1926.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, JUNE 29th, 1926.

No. 77 (820).

VOL. VIII.

Ліберальний уряд прем'єра Кінга близький до падіння

КОНСЕРВАТИСТИ ПРИ ДОПОМОЗІ 5-ОХ ПРОГРЕСІВІВ ПОВАЛЯЮТЬ УРЯД ЗА НАДУЖИТТЯ В ДЕПАРТАМЕНТІ ЦЛА.

ПАРЛЯМЕНТ МАЄ ГОЛОСУВАТИ НАД ПОПРАВКОЮ КОНСЕРВАТИСТА СТВЕНСА, В ЯКІЙ ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ НАГАНУ ДЛЯ УРЯДУ.

Цілий минулий тиждень канадський парламент був сценою боротьби між консервативними і ліберальними, якої Канада ще не бачила.

Вінніпег, 27. червня. — Цілий минулий тиждень в домініantlyному парламенті в Оттаві йшла боротьба, якої Канада ще не бачила. Консерватисти при допомозі кількох прогресивних послів за всяку ціну старалися повалити уряд Кінга, а ліберали з більшістю прогресивної групи боролися завзято, щоб вдержати уряд при владі. Та помімо того, що уряд є ще технічно при владі, дні його існування вже почислені. Дуже можливо, що як це число "Українських Робітничих Вістей" дійде до наших читачів, уряд Кінга буде вже повалений. Лише якийсь непередбачений випадок може часом спасти його від смерті. Але на це дуже мала надія.

Критичне становище уряду спричинило викриття надужиття в департаменті (міністерстві) цла. Ще 5. лютого парламент назначив спеціальну комісію для розслідування обвинувачень, які зробив у парламенті проти департаменту цла консервативний посол Стивенс з Венкуверу. Від тоді комісія розслідувала господарку департаменту і 18. червня продала парламентові свій звіт. В цьому звіті комісія признала, що діяльність надужиття, та порекомендувала від себе реорганізацію департаменту та усунення деяких урядників. Звіт комісії закінчив попереднього міністрові цла Жаккові Бюро, що він не винював як слід своїх обов'язків і через те в його департаменті не було контролю над підчиненими йому урядниками. Комісія не згадувала однак у звіті про теперішнього міністра цла Джорджа Боавена, який шойно прийшов був до влади. Це тому, що більшість членів комісії були за задержанням уряду при владі.

ПОПРАВКА СТВЕНСА З УХВАЛЕННЯМ НАГАНИ УРЯДОВІ.

Дня 22. червня ліберальний посол Пол Мерсіє, голова комісії, що розслідувала господарку цлового департаменту, поставив у парламенті внесок, щоб прийняти звіт комісії. Консервативний посол Стивенс зробив зараз поправку до внеску, в якій висловлюється нагану міністрові цла Боавенові і взагалі урядові. Якщо ця поправка перейшла б у парламенті, то урядові Кінга треба було б негайно зрезуїтувати. Тут і розпочалася властива боротьба між консервативними і ліберальними.

Ситуація для уряду могла б бути врятована, як би міністер Боавен зрезуїтував. Але уряд не хоче позбутися Боавена, бо він є великою силою в Квебеку. Сам Боавен виголосив у парламенті промову, в якій обороняв себе від зроблених йому звинувачень. Промова була майстерно виголошена і переконуюча, так що змінила відношення деяких послів до нього на ліпше.

ВУДСВОРТ ВНОСИТЬ ПОПРАВКУ, ЩОБ РАТУВАТИ УРЯД.

В часті від впливом цієї промови робітничий посол Вудсворт з Вінніпегу поставив поправку до поправки Стивенса, щоб ратувати уряд від упадку. Поправка Вудсворта усуває звинувачення, що містяться в поправці консерватистів, а зате домагається, щоб розслідування департаменту цла продовжалося королівською комісією, яка мала б право карати винуватців. Вудсворт заявив, що голосування над внеском перед парламентом є нерозумно звязане з питанням, хто має правити краєм. Тому він не хоче голосувати так, щоб консерватисти могли прийти до влади на місце лібералів.

Проти поправки Вудсворта виступили консерватисти, а прем'єр Кінг заявив, що є безпартійна, конструктивна поправка і він буде за нею голосувати. У своїй промові Кінг оборонив також Жака Бюро, бувшого міністра цла, який засідає тепер у сенаті. Цим прем'єр лише погіршив положення, бо єще більше наразив проти уряду деяких прогресивців.

Остаточно після майже цілого тижня гарячих дебат, в яких забирали слово представники всіх парламентарних груп, приступлено вночі з п'ятниці на суботу до голосування.

ПАРЛЯМЕНТ ВІДКИНУВ ПОПРАВКУ ВУДСВОРТА.

Перше голосування відбулося по одинадцятій годині передліночно над поправкою Вудсворта, яка мала на меті врятувати уряд від ухвалення йому нагани. Поправка була відкинута 117 голосами проти 115, себто більшістю двох голосів. Проти поправки голосували з консервативними п'ять прогресивних послів. Ними були: Кемпбел з Макензі, Саск., Лукас з Кемероз, Алта., Бутліє з Вегревелі, Алта., Фаншер з Лест Мавтейнсі, Саск., і Кеннеді з Піс Ривер, Алта. Кеннеді був прогресивним членом комісії, що розслідувала департамент цла і виговнала звіт. Інши присутні прогресивні послів голосували з урядом за поправкою. Два робітничі послів, Вудсворт і Гіпс з Вінніпегу, та два незвані, Бураса й Ніа, також голосували за поправкою. Коли поправка Вудсворта провадилася, прогресивний посол Фаншер поставив другу поправку до консервативної поправки. Вона містила в собі пропозицію Вудсворта щодо назначення королівської комісії і нагану для уряду, як і в консер-

вативній поправці. Спікер (голова парламенту) Леміє признав поправку Фаншера не на місці, однак консервативний лідер Мієн заапелював до парламенту проти рішення спікера. Відбулося голосування і парламент відкинув рішення спікера 118 голосами проти 116, себто більшістю двох голосів. П'ять прогресивців, що голосували проти поправки Вудсворта, знову голосували з консервативними. Мисс МакФейл і посол Кут, які не голосували над поправкою Вудсворта, тепер голосували з урядом, щоб задержати рішення спікера. Посол Вудсворт змінив свій напрям і голосував з консервативними проти рішення спікера.

КІНГ ЗАСТЕРІГАЄ СОБІ ПРАВО ВНЕСТИ ПОПРАВКУ.

Дебата продовжалася. Прем'єр Кінг заявив, що прийме поправку Фаншера, однак застерігає собі право внести поправку до консервативної поправки з висловленням нагани.

В суботу досвіта ліберальний посол Артур Бобен поставив внесок на закінчення дебат, однак він був відкинений 115 голосами проти 114. Цим разом з консервативними голосувало п'ятьох прогресивців і голосування мало випасти рівно. Однак один ліберал пішов до дому за пакунком і внесок був відкинений одним голосом більшістю.

Пізніше загубленого ліберала віднайдено і ліберальний посол Павер поставив другий внесок на закінчення дебат. Цим разом урядові пощастило і внесок перейшов 115 голосами проти 114. Одним голосом більшістю сесію парламенту відкрито до понеділка.

СЕСІЯ РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ В ПОНЕДІЛОК ПО-ПІЛДНІ.

В понеділок 28. червня, в другій годині по полудні, розпочинається наново сесія парламенту. На порядку денному дає стоїть звіт цлової комісії і поправка до неї з висловом нагани для уряду. Ліберали можуть поставити поправку до поправки, в якій буде вичеркнено уступ про вислів нагани. Від голосування над цю поправкою буде залежати даліше існування уряду. Якщо підчас голосування уряд віднесе поразку, то прем'єр Кінг пропонує гвернор-дженералові резиґнацію кабінету, або зажадає від нього розвизання парламенту. Гвернор-дженерал може не згодитися на розвизання парламенту (він має на це право) і тоді прем'єр мусів би зрезуїтувати зі своїм кабінетом. Після цього Мієн утворив би новий кабінет і до влади прийшли би консерватисти.

КОМУНІСТИЧНИХ ПОСЛІВ УСУНЕНО З ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

Голова союму рішив, щоб у дебаті над бюджетом забирали слово тільки представники більших фракцій, після чого комуністи розпочали обструкцію.

Варшава, 23. червня. — Сьогодні розпочалася сесія польського союму, яку скликало для ухвалення бюджету і поширення прав президента і його кабінету міністрів. Така постановка викликала обурення серед комуністичних послів і вони розпочали обструкцію. У відповідь на це голова союму приказав вивести з сали комуністичних послів.

Міністер фінансів Кларнер пропонує проект бюджету, який виказує недобір в сумі 10 мільйонів доларів.

Щоб сповнити домагання уряду, який зажадав скорого переведення дебатів над бюджетом, голова союму Ратай заявив, що в дебаті будуть допущені до слова тільки представники більших соймових фракцій.

Така постановка викликала обурення серед комуністичних послів і вони розпочали обструкцію. У відповідь на це голова союму приказав вивести з сали комуністичних послів. Він приказав також опорожнити галерею з публіки і люжі з представників преси.

Щоб сповнити домагання уряду, який зажадав скорого переведення дебатів над бюджетом, голова союму Ратай заявив, що в дебаті будуть допущені до слова тільки представники більших соймових фракцій.

Міністер фінансів Кларнер пропонує проект бюджету, який виказує недобір в сумі 10 мільйонів доларів.

Щоб сповнити домагання уряду, який зажадав скорого переведення дебатів над бюджетом, голова союму Ратай заявив, що в дебаті будуть допущені до слова тільки представники більших соймових фракцій.

Всі публіку з галерей усунено. Навіть закордонні кореспонденти мусили опустити сойм, бо побоюючися, що вони рознесуть по світі трівожні вісти про Польщу.

Не знати навіть, чи президент союму Ратай урядовав, чи зрезуїтував, та що з ним сталося.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК У ПОЛЬСЬКИХ МІСТАХ.

Берлін, 26. червня. — Депеші з Варшави кажуть, що в польських містах Бромбергу і Торуні проголошено генеральний страйк. Страйк охопив трамваєві лінії, водні й електричні стації. Робітники домагаються подвійної платні.

Є це другий поважний індустриальний безпорядок від часу, як Пільсудскі виконав державний переворот і прийшов до влади. В першому випадку Пільсудскі постарався, щоб відіслати робітників назад до праці.

СЕНАТ ПРОТИ ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ.

Вашингтон, 25. червня. — 45 голосами проти 39 сенат відкинув вчора законопроект Гогена про допомогу фермерам, на підставі якого уряд мав би встановити для цієї цілі спеціальний фонд в сумі 150 мільйонів доларів.

За законопроектом заявили фермерські організації, але уряд виступив проти нього у ставі міністра фінансів Мелона. Проти законопроекту голосували також демократи.

ВЕЛИКА РОБІТНИЧА ДЕМОНСТРАЦІЯ У ВІДНІ.

Відень, 21. червня. — Тут відбулася величезна демонстрація, в якій взяло участь більше як 200,000 робітників. Демонстрація була протестом проти політики реакційного уряду Рамека.

По скінченню походу відбулися під голім небом масові віча, на яких ухвалено революційні з такими домаганнями: поступова шкільна реформа, виплата допомоги безробітним у теперішній висоті та обмеження робітників на старість і на випадок неспособності до праці.

Робітничі провідники роблять приготування до проголошення генерального страйку.

БУВ. ОТАМАН МАХНО ПРИБУВ ДО ПАРИЖА.

Відомий "бандитський" отаман Махно, по залишенню годинних меж Польщі, опинився врешті аж в Парижі, де почав виступати з лекціями про "анархізм". Але на цьому заробити йому тяжко і відомий "соціаліст-революціонер" Микита Шаповал, що живе в Чехії, запропонує Махну прибути до Праги теж в "наукових цілях". Тямуші люде, як почули про це, то не потребували купувати гумористичної газети цілий тиждень.

СУДДА ЛАМОНТ ГОЛОВОЮ РАДИ ПОМИРЕННЯ.

Судда Ламонт зі Саскечевану з'явився назначений головою ради помирення, що має розсудити спір між Вінніпегською електричною компанією та юнією трамваєвих робітників у Вінніпегу. Компанію буде заступати в раді адвокат Дж. Б. Койн, а робітників Ф. Дж. Диксон.

ПОВІНЬ НА ПЕРЕДМІСТЯХ БУДАПЕШТУ.

Будапешт, 26. червня. — Велика повінь ріки Дунаю заляла кілька передмість Будапешту. Кілька тисяч осіб остали без даху над головою.

В ЕСПАНІЇ ВИКРИТО ЗМОВУ НА ПОВАЛЕННЯ УРЯДУ РІВЕРІ.

Поліція арештувала двайцять осіб, між ними генерала Вейлера, який був провідником заговору.

Мадрид, 25. червня. — В Еспанії викрито змову на повалення уряду Прімо де Рівери. Внаслідок цього арештовано 20 осіб, між ними генерала Вейлера, який стояв на чолі цього руху.

Уряд каже, що є паном ситуації і країна тепер спокійна.

Уважають, що ген. Агвілєро, бувший міністер війни, був також замішаний у змову.

ПОВІНІ В НІМЕЧЧИНІ ЗРОБИЛИ ШКОДИ НА 30,000,000 ДОЛАРИВ.

Підчас повінів п'ятнадцять людей втратило життя. — В районі озера Констанці грім убив дев'ять осіб.

Берлін, 26. червня. — Наслідком повінів у Німеччині 15 людей втратило життя, шкоду в майні і для засівів обчислюють на 30 мільйонів доларів і 400 тисяч акрів упрочної землі находиться під водою.

Крім цього в районі озера Констанці грім убив 9 осіб.

Німеччина переживає тепер найбільшу катастрофу того роду за останніх 100 років.

Двайцять тисяч жовнів, або одну п'яту німецької регулярної армії покинуто на ратунок навіщених повінями.

Близько Гаде кілька сіл є цілком обляті водою і аеропланів кидають поживу при допомозі парашутистів.

Хоч недалеко Магдебургу вода в ріці Ельбі троха опала, то загрожує друга і грізнаша повінь, яка може перервати залізничну комунікацію з Берліном.

Найгірше діткена повінями Саксонія. Шкоду обчислюють там на 18 мільйонів доларів. Селяне є в великому перекалі.

Державні залізничні нанесли 6,000 додаткових робітників, що мають підлинувати залізничні торії, щоб не сталася катастрофа.

В ПОВІНЯХ У МЕКСИКУ ВТОПИЛОСЯ ВІД 800 ДО 1,000 ЛЮДЕЙ.

Місто Мексико, 26. червня. — Залізничні урядники одержали відомість з Леона, у степі Гуанахуато, що підчас повінів у цьому окрузі згинило від 800 до 1,000 людей.

Депеші з Сілія кажуть, що втопилося від 300 до 500 осіб.

Точного числа загинутих не можна подати, бо багато тіл є під румовищем і болотом.

Ратушкові партії виводили до вчора 387 тіл. Шкоду для торгівлі й різництва обчислюють на яких \$3,500,000.

Долішня частина міста Леона, зана як Коерцільо, зістала цілком знищена і 2,000 родин були примушені втікати зі своїх домів. Залізнична комунікація між Леоном а Ірапуатом є перервана.

Ратушкові партії виводили до вчора 387 тіл. Шкоду для торгівлі й різництва обчислюють на яких \$3,500,000.

ЦІЛА СИРІЯ ЗНОВ ОБНЯТА ПОВСТАННЯМИ ПРОТИ ФРАНЦУЗІВ.

Дамаск, Сирія, 23. червня. — Ціла Сирія знову в вогні. Повстання вибухають постійно у всіх сторонах краю. Між 14. а 21. червнем Французи знову бомбардували Дамаск і кинули на місто 2,000 бомб. Канаода майже не переставала ні в день, ні в ніч.

Французи мають у своїх руках Дамаск, але вони є там прямо невільниками, бо не мають ніякої контролю над селами, а друзі опановують цілий край.

Навіть найбільш забезпечені залізничні ходять тільки як панцирні потяги.

Очевидці розказують, що одна третина Дамаску лежить у руїнах, а в інших частях міста замерло всяке життя.

Дамаск, Сирія, 21. червня. — Один з найбільших повперних султанів Атраша, провідника друзів у їх боротьбі з Французами, продерся через французьку лінію і прибув потайки до Дамаску, де передав представникові американської пресової агенції апель друзів до американського народу.

В тому апелю султан опрокидує поширювані Французами закиди, що ніби-то друзі знущалися над християнами. Султан називає це звичайною брехнею наїздника.

Правди в тому хіба стільки, що Французи роздали зброю місцевим християнам та закликають їх до боротьби проти їх власних братів з тої причини, що вони іншої віри.